

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (528/2025) muuttamisesta ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (529/2025) voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti sairausvakuutuslakia ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä. Esityksen tavoitteena on kehittää 65 vuotta täyttäneiden vakuutettujen hoito- ja tutkimuskorvauksilla toteutettua valinnanvapauskokeilua.

Sairausvakuutuslakia ehdotetaan muutettavan väliaikaisesti siten, että 65 vuotta täyttäneiden hoito- ja tutkimuskorvauksiin lisättäisiin oikeus korvaukseen fysioterapiasta. Lisäksi ehdotetaan, että 65 vuotta täyttäneiden hoito- ja tutkimuskorvauksia maksettaisiin yleislääkärin vastaanottokäynneistä enintään kuusi kertaa kalenterivuodessa. Samalla ehdotetaan, että valinnanvapauskokeilun voimassaoloa pidennettäisiin yhdellä vuodella, eli 31.12.2028 saakka.

Lisäksi ehdotetaan, että toimeentulotuesta annetun lain väliaikaista poikkeusta sairausvakuutuslain 3 a luvun mukaisten omavastuuosuuksien huomioimisesta perustoimeentulotuessa muina perusmenoina jatkettaisiin vuodella edelleen 28.2.2029 saakka.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan perusterveydenhuollon saatavuutta parannetaan kohdentamalla hallituskauden aikana kertaluonteista rahoitusta perusterveydenhuollon hoitojonojen purkuun hallituksen kehittämän uuden Kela-

korvausmallin avulla. Kela-korvausten valinnanvapauskokeilu käynnistyi 1.9.2025.

Tavoitteet

Kela-korvausten valinnanvapauskokeilun tavoitteena on parantaa Kela-korvausten vaikuttavuutta osana terveydenhuoltojärjestelmän kokonaisuutta, vahvistaa asiakkaiden valinnanvapautta sekä perusterveydenhuollon palveluiden saatavuutta. Kokeilun laajentamisella tavoitellaan hoidon jatkuvuuden parantumista kokeilun piirissä. Kokeilulla kerätään tietoa ja siitä tuotetaan tutkimusta. Tavoitteena on hyödyntää kokeilusta saatavia tietoja terveydenhuoltojärjestelmän tulevaisuuden kehittämisessä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/13732/2026.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi tai postitse osoitteeseen Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/13732/2026. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus STM041:00/2026).

Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 2.8.2026.

Valmistelijat

Erityisasiantuntija Emmi Vettenranta, puh. 029 5163 426 (tavoitettavissa 15.6.–3.7.)
Lakimies Jaana Lukkarinen, puh. 029 5163 024 (tavoitettavissa 15.6.–8.7.)
Hallitusneuvos Milja Tiainen, puh. 029 5163 579 (tavoitettavissa 6.7.–17.7.)
Hallitusneuvos Eva Ojala, puh. 029 5163 066 (tavoitettavissa 20.7.–31.7.)
Sähköpostiosoitteet muotoa: etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM041:00/2026> - Hankesivu

<https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM041:00/2026> - Projektsida

Liitteet:

[HE luonnos 05062026 Valinnanvapauskokeilun kehittäminen 2026.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi

[HE luonnos 05062026 valinnanvapauskokeilun kehittäminen SV.pdf](#) - Utkast till regeringens proposition

Jakelu:

Akava ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Fysi Partners Finland Oy
Helsingin kaupunki
HUS
Hyvinvointiala HALI ry
Ihmisoikeuskeskus
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
KT Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat
Kuluttajaliitto ry

Kuntoutuksen toimialayhdistys ry
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lupa- ja valvontavirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkäripalveluyritykset LPY ry
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Fysioterapeutit ry
Suomen Kuntoutusyritykset ry
Suomen Lääkäriliitto
Suomen Sairaanhoitajat ry
Suomen Yrittäjät
Taksiliitto
Tehy ry
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto Palko
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Vakuutuskassat ry
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vanhusasiavaltuutettu
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Väestöliitto
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Siika-aho Liisa
Sosiaali- ja terveysministeriö

Vettenranta Emmi
Sosiaali- ja terveysministeriö